

**KTH Industriell teknik
och management**

Kurs PM - Material och produktionsteknik (HM105L) 7,5 hp, V20

Ges för programmet Ekonomi, Teknik, Design åk 2 vid Södertörns Högskola

Lärandemål

Kursens övergripande mål är att studenten skall ha grundläggande kännedom om vanliga konstruktionsmaterial, deras egenskaper och användning samt översiktlig kännedom om vissa produktionsmetoder som förekommer inom tillverkningsindustrin. Efter avslutad kurs skall studenten kunna:

- beskriva egenskaper och användningsområden för de vanligaste konstruktionsmaterialen
- förklara sambanden mellan egenskaper och användningsområden för de vanligaste konstruktionsmaterialen
- beskriva några vanligt förekommande tillverkningsmetoder
- förklara i vilka sammanhang dessa tillverkningsmetoder används och vilka möjligheter och begränsningar de har
- med utgångspunkt från en problemställning föreslå material och tillverkningsmetoder för en produkt

Innehåll

Inom kursen behandlas materialvetenskapliga grunder, materialegenskaper och egenskapsanpassning, olika ståltyper, gjutjärn och andra gjutna material, lättmetaller, pulvermetallurgi, keramiska material, polymera material, kompositmaterial. De produktionsmetoder som studeras är främst för metaller; gjutning, plastisk bearbetning och svetsning/lödning samt pulvermetallurgi. För polymera material; bearbetningsmetoder av termo-, och härdplaster och för keramiska material; glasformningsmetoder och slamgjutning/pulverformning.

Undervisningen består av föreläsningar, seminarier och ett grupparbete där företagsbesök ingår.

Litteratur

1. William D. Callister, David G. Rethwisch: Materials Science and Engineering 9ed, Wiley 2015, ISBN 978-1-118-31922-2.
eller
2. Karlebo Materiallära, Willy Leijon, Liber 2014, ISBN 978-91-47-10005-7.
samt
3. KTM – Kompletterande tillägg i materiallära, kompendium, MSE/KTH 2007 (som pdf)
4. Föreläsningsmaterial i Canvas (kräver inloggning med KTH identitet)

Kursansvarig lärare och examinator

Kursansvarig: Anders Eliasson, anderse@kth.se

Examinator: Bertil Wanner, bwanner@kth.se

Krav för slutbetyg

Kursen examineras genom en godkänd skriftlig tentamen. Som betyg på tentamen används betygen A, B, C, D, E, Fx och F. Godkända betyg är A-E, Fx är underkänt med rätt att komplettera till E, F är underkänt.

Grupparbetet och redovisningen är ett obligatoriskt moment som även bedöms och ger bonuspoäng till tentamen (max 10p, endast under innevarande läsår). Slutbetyg på kursen ges av godkänd tentamen och godkänt grupparbete.

Kursplanering och läsanvisning

<u>V</u>	<u>Datum:</u>	<u>Tid:</u>	<u>Typ:</u>	<u>Pls:</u>	<u>Tema:</u>	<u>Läsanvisning:</u>	
9	2018-02-26	10-12 13-15	Frl1 Frl2	C44 C44	Kursintroduktion, kursbeskrivning och lärandemål. Material och materialklasser Materialhistoria. Egenskaper, strukturer och bindningstyper av material. Bindningsberoende egenskaper		
10	2018-03-03	10-12 13-15 15-16	Frl3 Frl4 Frl	C38 C38 C38	Kristallstrukturer. Defekter i kristallina material. Deformationsmekanismer och mekaniska egenskaper av material Skriftlig framställning		
11	2018-03-10	10-12 13-15	Frl5 Frl6	C38 C38	Fasdiagram. Diffusion och fasomvandlingar. Härdningsmekanismer. Rekristallisation och korntillväxt i metaller Stål och strukturer i stål. Martensitomvandling och gjutjärn		
11	2018-03-12	10-12 13-15	Frl7 Frl8	C44 C44	Polymera material Keramiska material och kompositer		
12	2018-03-17	10-12 13-15 15-16	Frl9 Frl10 Frl	C30 C30 C30	Konstruktionsmetaller Korrosion och brott i material Muntlig framställning		
	2018-03-17	kl 23.59	Inlämning av projektrapport i Canvas inför seminariet 24/3				
13	2018-03-24	10-12 13-17	Frl 11 Sem	C30 C30	Repetition, tentamensgenomgång Seminarium - Gruppredovisningar		
	2017-03-27	08-12	Ten	C36 m.fl	Obligatorisk föranmälan. För salar, se kursens schema		
17	2018-04-24	08-12	Om- Ten	C33	Obligatorisk föranmälan.		

Anvisningar för grupparbetet

Ni ska själva göra en indelning i grupper om ca 4-5 studenter (max 9 grupper) i Canvas. Hittar ni ingen grupp, kontakta kursansvarig, så tilldelas ni en grupp.

Ta kontakt med ett företag inom *tillverkande industri*, exempelvis plastbearbetare, gjuterier, ytbehandlingsföretag eller företag inom till exempel prototyp-tillverkning. Försök göra besöken på så olika företag som möjligt, men det bör vara inom tillverkningsprocesser och material som behandlas i kursen. **KTH betalar inte kostnader i samband med studiebesöken.** Meddela i förväg, vilka företag ni vill besöka. **Företagen ska godkännas av kursansvarig före besöket** samt att **Alla gruppmedlemmar ska vara med på besöket!**

Under studiebesöket ska ni försöka att få så noggrann information som möjligt om vilka material som är utgångsmaterial vid tillverkningen och vilka produktionsmetoder som förekommer.

Skriv en rapport om vad ni fått veta. **Rapporten lämnas in under inlämningsuppgiften "Studiebesök" i kursens Canvasaktivitet senast tisdag 17:e mars kl 23.59.** Rapporterna kommer även att läggas ut på CANVAS inför den muntliga redovisningen. Skriv därför namn, men inte personnummer, på rapporten. Rapporten ska skrivas som en teknisk rapport (omfattning ca 10 sidor) enligt följande:

- Titelsida, med angivande av rapportens författare, datum och gärna med en bild.
- Sammanfattning
- Innehållsförteckning,
- Inledning, syfte, hur ni har tänkt lösa uppgiften
- Information om besökt företag/avdelning
- Produkt som behandlas
- Material som används/processas
- Tillverkningsprocesser som hanteras
- Diskussion/slutsats om produkt/process/material
- Referenslista

Redovisa muntligt inför klassen, förmedla era erfarenheter. Varje grupp får 15-(20) minuter på sig, inklusive frågor och diskussioner.

Varje grupp ska även muntligt opponera/ställa frågor på en annan grupps rapport under redovisningen. Ni meddelas/tilldelas detta inför redovisningen.

Observera att det är **obligatorisk närvaro på den egna gruppens, och andra grupps redovisningar.**

Tentamina

Tentamensregler

KTHs tentamensregler finns tillgängliga på www.kth.se/student/kurs/tentamen det är din *skyldighet* att känna till tentamensreglerna!

Tentamensanmälan

Tentamensanmälan görs via "Mina sidor" som du når via www.kth.se, välj logga in, kurser, tentamen i menyn. Tentamensregistrering öppnas vid kursstart (och ca en månad före omtentamen) och stängs en vecka före tentamen.

Tentamenstillfällena

Ordinarie tentamen: fredag 27:e mars kl. 08.00-12.00

Omtentamen: fredag 24:e april kl. 08.00-12.00

Aktuellt tentamensschema finns på www.kth.se/student/schema

Tentamensregler på KTH Södertälje

Vid tentasalen ska studenten anmäla sig till tentavakten i salen och visa godkänd legitimation. Studenten tilldelas en skrivplats. Följ alltid tentavaktens instruktioner!

Ytterkläder, väska och avstängd mobil hängs upp på anvisad plats i salen.

Legitimation ska läggas synlig på skrivplatsen, tentavakten kontrollerar under tentand första timme.

Tentamensomslaget ska fyllas i direkt och lämnas in till tentavakten när du är klar med tentan. Detta gäller även om du inte lämnar in några svar.

Om en tentand är mer än 45 minuter försenad kan tentanden inte delta i examinationen och hänvisas till ordinarie omtentatillfällen. Är tentanden mindre än 45 minuter försenad tillåts tentanden skriva tentan. Observera dock att dörren till tentasalen *hålls låst i 30 minuter* efter tentastart, därefter kan försenade teknologer komma in i salen (skrivtiden förkortas).

Under de första 60 minuterna får tentanden inte lämna sin plats, inte ens för toalettbesök.

Efter en timme går det bra att lämna skrivplatsen efter godkännande av tentavakten. Vill du lämna skrivplatsen uppvisar du legitimation och signerar lista där klockslag för in- och utgång ur salen noteras. Listan ska signeras också när du kommer tillbaka.

Innan inlämning, kontrollera att omslaget är fullständigt ifyllt, att antalet inlämnade sidor angivits.

Mat och dryck som inte prasslar går bra att ha med till tentan.